

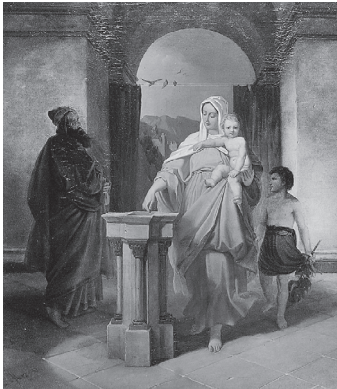
BIULETYN

www.swietajadwiga.diecezja.pl

tygodnik informacyjny parafii św. Jadwigi Królowej w Krakowie Krowodrzy

Refleksja ewangeliczna /Mk 12,38–44/ MEMENTO

Wspaniałe spostrzeżenie, takie naprawdę prosto z serca, wyrwało się kiedyś św. Cyprianowi na temat tej wdowy, która wrzuciła do skarbony tylko dwa pieniądze, ale było to wszystko, co miała. Ten żyjący 17,5 wieków temu biskup i przyszły męczennik zawołał tak: *Jakże błogosławiona jesteś, uboga wdowo! Jeszcze przed nadzieją Sądu zasłużyłaś sobie na pochwałę Sędziego!*

Otóż każdy z nas nieraz znajduje się w sytuacji podobnej jak ta uboga wdowa – tzn. kiedy wołanie o pomoc przychodzi naprawdę nie w porę. Na przykład trzeba się zająć starą ciotką, a ja w tej chwili naprawdę nie mam czasu. Pan Jezus pochwalił ubogą wdowę właśnie za to, że usłyszała ona wołanie o pomoc, mimo że przyszło ono do niej tak bardzo nie w porę. Zresztą sam Pan Jezus zachował się podobnie jak ta uboga wdowa: kiedy sam znalazł się w skrajnym nieszczęściu, podczas swojej męki, umiał zauważać innych potrzebujących. Umiał pomóc nawet łotrowi i modlił się nawet za swoich zabójców.

Groszem ubogiej wdowy jest ponadto postawa miłości okazywana przez ludzi, którzy sami mało miłości zaznali. Stosunkowo prosto jest świadczyć dobro innym, jeśli człowiek sam wiele dobra od innych zaznał i zaznaje. Ale jeśli komuś nawet w dzieciństwie skąpiono miłości, albo jeśli kogoś spotkała jakaś wielka krzywda – i jeśli ktoś taki stara się świadczyć dobro innym tylko tak niewiele, na ile go stać, może to być wdowim groszem, może więcej wartym w oczach Bożych aniżeli jakieś wielkie dobro, które świadczy ludziom ktoś inny.

Takim wdowim groszem może być każdy uśmiech, każda modlitwa i każde dobre słowo ze strony kogoś, kto sam wiele dobra potrzebuje i przyjmuje, na przykład ze strony człowieka chorego. Niewiele jest na tej ziemi rzeczy bardziej wartościowych w oczach Bożych niż choroba opromieniona modlitwą i duchem miłości.

Komentując dar ubogiej wdowy Pan Jezus nauczył nas, żebyśmy nie mierzyli dobra miarami tego świata. Bóg wysoko ceni każdą okruszynę dobra, jeśli tylko dajemy ją szczerym sercem.

Jacek Salij OP

Dobre słowo

Aby stać się lepszym, nie musisz czekać na lepszy świat.

Phil Bosmans

Kontynuujemy dziś rozpoczęty tydzień temu – na szczęście niedługo! – cykl o zmarłych księżach z naszej wspólnoty parafialnej. Na początek zamieściliśmy dwa wspomnienia naszych kapłanów o naszych kapłanach, bo tak się pomyślnie złożyło, że ksiądz proboszcz był kolegą rocznikowym śp. ks. Piotra, a ks. Mirosław w dzieciństwie naszym parafianinem i uczniem śp. ks. Edwarda. Jest wszakże pośród nas ktoś, kto znał i pamięta wszystkich duchownych, jacy pracowali na Krowodrzy, toteż przy przedstawianiu kolejnych sylwetek będziemy korzystać z materiału dostarczonego przez ks. prałata Jana Dziaska, któremu też od razu w tym miejscu dziękuję za życzliwą pomoc.

Ks. Stanisław Bogacz – i od razu rodzi się pytanie: KTÓRY?? Bo w tym czasie było w diecezji aż trzech kapłanów tego samego imienia i nazwiska, a dwóch z nich pracowało w naszej parafii, z czego przez dwa lata przebywali tu równocześnie. W związku z tym parafianie zadawali sobie pytanie, czy metropolita (ks. kard. Macharski) ma zbyt małe, czy właśnie zbyt duże poczucie humoru? Przy okazji przypominam sobie sytuację, jeszcze w dolnym kościele, kiedy obydwaj w czasie mszy udzielali komunii na stopniach ołtarza, a wierni śpiewali akurat zwrotkę kolędy: *Ubdzdy, was to spotkało witać Go przed bogaczami.*

Starszy z księży (ur. 1949, wyświęcony 1975) i zarazem ten, który był u nas dłużej (1981–87), katechizował w szkole podstawowej i opiekował się służbą liturgiczną. Okazywał duży talent do gromadzenia chłopców wokół ołtarza, zresztą liczby mówią same za siebie – w tym okresie ministrantów i lektorów bywała u nas setka, a nawet więcej! Opiekun prowadził dla nich szkolenia, ucząc godnie i pobożnie służyć przy ołtarzu, ale też zachęcał do służby poprzez organizowanie wspólnych wycieczek. Nie zapominał również o stronie materialnej; w latach 80., zwłaszcza w stanie wojennym, przychodziły „dary” – żywność i odzież z krajów zachodnich, do nas w dużej części z zaprzyjaźnionych parafii niemieckich. Ks. Stanisław starał się zawsze zdobyć coś z tego dla swoich chłopców. Podobno gdy raz ministranci pokłócili się o buty, na które było najwięcej amatorów, ksiądz powiedział im: *Nie pchajcie się i nie bijcie się o te buty, bo one zostały ściągnięte z nieboszczyków.* Wiedzieli, że to żart, ale poskutkowało.

W r. 1987 ks. kard. Franciszek Macharski skierował ks. Stanisława Bogacza do parafii Najświętszej Rodziny w Bieżanowie Nowym z misją zorganizowania ośrodka duszpasterskiego i rozpoczęcia budowy kaplicy na osiedlu Rżąka. Realizował to zadanie do r. 1992; w następnych latach był kapelanem siostr służebniczek w Spytkowicach. Ostatni okres życia spędził w Domu Księżki Chorych w Swoszowicach. Zmarł 18.7.2009 r. i spoczął na cmentarzu w Czańcu koło Kęt, a więc w swoich rodzinnych stronach.

dokończenie na str. 4

INTENCJE MSZALNE

PONIEDZIAŁEK 08.11

06:30 Za Parafian

06:30 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

07:00 + Maria, Zofia, Stanisław Pierożyński

07:00 + zmarli z rodzin Koziński i Olender

08:00 + Stanisława Jankowska (od Barbary i Tadeusza Piecuch)

18:30 Dzięczyna z prośbą o potrzebne łaski dla Elżbiety z okazji imienin

18:30 + Zofia i Józef Rzepka

WTOREK 09.11

06:30 + Anna Wojtaszek (od Stanisławy i Antoniego Zmysto)

07:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

07:00 + Kazimierz Jarosz (od Władysławy Juszczyk z Jasła)

08:00 Prośba o nawrócenie

18:30 + Kazimiera Owińska (od pracowników SP nr 21)

18:30 + Stanisław Jurkin w 37. rocznicę śmierci

ŚRODA 10.11

06:30 + Krystyna Haber – 7. rocznica śmierci

06:30 + Wiktor Wurm (od rodziny Palichleb z Barwałdu Dolnego)

07:00 + Kazimierz Jarosz (od rodziny Dremów z Jasła)

07:00 + Stanisław Wcisło

08:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

18:30 Zbiorowa w intencjach Nowenny do MBNP

CZWARTEK 11.11

06:30 O radość życia wiecznego dla Wiktora Olendra i jego bliskich zmarłych

07:00 + Kazimierz Jarosz (od rodziny Brałków z Trzciny)

08:00 + Tadeusz Górski

18:30 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

18:30 + Roman Chrzanowski (od Wspólnoty Chrystus na Krowodrzy)

PIĄTEK 12.11

06:30 W intencji s. Renaty z okazji imienin

06:30 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

07:00 + Kazimierz Jarosz (od Barbary i Tadeusza Wolskich z Kowalów)

08:00 + Danuta i Krzysztof Zegarmistrz

18:30 + Kazimiera Owińska (od pracowników SP nr 21)

18:30 + Władysław Durak (od wnuczki Aleksandry z Wiktorem)

18:30 + Stefan Styś (od siostry z córką i synem z rodziną)

18:30 Rezerwacja

SOBOTA 13.11

06:30 + zmarli z rodzin Kalisz, Szopa, Kamiński

07:00 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

07:00 + Kazimierz Jarosz (od Stanisławy i Mariana Noszczyńskich)

08:00 + Maria i Piotr Partyka i ich dzieci

08:00 + Zofia Pelczar

08:00 Rezerwacja

18:30 + Wiesław Szablowski – 12. rocznica śmierci

NIEDZIELA 14.11

06:30 + Julian Górka w 14. rocznicę śmierci

08:00 + Anna i Zdzisław

09:30 + Władysław Wójtowicz – msza gregoriańska

10:00 + Jan Kleszyk w 42. rocznicę śmierci, + Zdzisław Kleszyk

11:00 + Marek Stachurek

12:30 Za zmarłych mieszkańców bloku nr 55 przy ul. Łokietka

12:30 Za dusze zmarłych działkowiczów ROD im. Lewińskiego

17:00 ++ rodzice + Krystyna i Antoni oraz + Krzysztof (syn) Fugiel

18:30 + Roman Chrzanowski (od Zarządu Wojewódzkiego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów woj. Małopolskiego)

20:30 + Władysław Durak (od Pokorniaków z Nowego Brzeska)

OGŁOSZENIA PARAFIALNE

- Solenizantom i Jubilatom tego tygodnia życzymy opieki Bożej i wszelkich potrzebnych łask.
- Dzisiaj **Zespół Charytatywny** zbiera do puszek datki na kuchnię dla ubogich św. Jadwigi.
- Jutro, czyli w poniedziałek 8 listopada zapraszamy na nabożeństwo ku czci **naszej Patronki św. Jadwigi Królowej**. Od tego miesiąca będziemy odprawiać nabożeństwa do św. Jadwigi regularnie, każdego 8. dnia miesiąca o godz. 18:00. Głównym motywem tej comiesięcznej modlitwy będzie troska o powołania kapłańskie i zakonne z naszej wspólnoty, ale także prośba o pomoc w dobrym rozeznaniu życiowego powołania przez młodych ludzi. W czasie tego nabożeństwa odczytywać będziemy również prośby indywidualne zapisane na kartkach, które przez cały miesiąc można wrzucać do skrzynki przy figurze św. Jadwigi. Na koniec nabożeństwa udzielane będzie indywidualne błogosławieństwo Najświętszym Sakramentem. Serdecznie zapraszamy do udziału w tej nowej formie modlitwy za przyczyną Naszej Patronki już w poniedziałek o godz. 18:00.
- Miesiąc temu przeżywaliśmy Dzień Papieski. Z tej okazji gościliśmy młodych stypendystów Fundacji **Dzieło Nowego Tysiąclecia**. Przysłali oni serdeczne podziękowania za gościnę i za datki złożone przy naszym kościele na działalność Fundacji. Łącznie zebrali do puszek kwotę 11.595 zł i 2 euro. Bóg zapłać wszystkim, którzy wsparli to pożyteczne dzieło.
- Zapraszamy na **różaniec za zmarłych z wypominkami**, który odmawiamy codziennie w kościele o godz. 18:00.
- Co Bóg mówi do nas i jak odpowiedzieć Bogu? Św. Łukasz Ewangelista w obrazowy sposób napisał swoją Ewangelię o Miłosiernym Ojcu i Jezusie Chrystusie, Synu Bożym. Zapraszamy chętnych do zgłębiania Słowa Bożego na **Krąg biblijny**, gdzie czytamy i dzielimy się Ewangelią św. Łukasza. Spotkania odbywają się w poniedziałki po wieczornej Mszy świętej w sali nr 4.
- Prośmy o Miłosierdzie Boże dla naszych parafian, którzy w ostatnim czasie odeszli do wieczności. Są to śp.: **Jerzy Kaczmarek** (l. 72) z ul. Łokietka 59, **Maria Pasyk** (l. 89) z ul. Batalionu Skąła AK 2A, **Zbigniew Pawłowski** (l. 80) z ul. Stachiewicza 29 oraz **Genowefa Bujas** (l. 89) z ul. Krowoderskich Zuchów 17. **Dobry Jezu, a nasz Panie, daj im wieczne spoczywanie.**

KALENDARZ LITURGICZNY TYGODNIA:

PONIEDZIAŁEK 08.11

Mdr 1,1–7; Ps 139; Łk 17,1–6

WTOREK 09.11

Święto rocznicy poświęcenia Bazyliki Laterańskiej

Ez 47,1–2.8–9.12; Ps 46; J 2,13–22

ŚRODA 10.11

św. Leona Wielkiego, papieża i doktora Kościoła

Mdr 6,1–11; Ps 82; Łk 17,11–19

CZWARTEK 11.11

św. Marcina z Tours, biskupa

Mdr 7,22–8,1; Ps 119; Łk 17,20–25

PIĄTEK 12.11

św. Jozafata, biskupa i męczennika

Mdr 13,1–9; Ps 19; Łk 17,26–37

SOBOTA 13.11

świętych Benedykta, Jana, Mateusza, Izaaka i Krystyna, pierwszych męczenników Polski

Mdr 18,14–16; 19,6–9; Ps 105; Łk 18,1–8

NIEDZIELA 14.11

Dn 12,1–3; Ps 16; Hbr 10,11–14.18; Mk 13,24–32

Nabożeństwo do św. Jadwigi Królowej

Od listopada zostaną przeniesione nabożeństwa do św. Jadwigi w naszej parafii. Do tej pory odbywały się 17. dnia każdego miesiąca, w dzień jej śmierci. Od teraz będą sprawowane co miesiąc, 8. dnia, czyli w dniu jej kanonizacji.

„Wiecie, że władcy narodów uciskają je, a wielcy dają im odczuć swą władzę. Nie tak będzie u was. Lecz kto by chciał między wami być, stać się wielkim, niech będzie waszym sługą (por. Mt 20,25–26). Głęboko wniknęły w świadomość młodej władczynie z rodu Andegawenów te słowa Chrystusa. Największym rysem jej krótkiego życia, a zarazem miarą jej wielkości jest duch służby” – tak o naszej Patronce, św. Jadwidze Królowej, mówił papież Jan Paweł II

w homilii podczas mszy kanonizacyjnej na krakowskich Błoniach. To właśnie ją, Panią Wawelską, pokazywał nam jako wzór realizacji chrześcijańskiego powołania: „Swoją pozycję społeczną, swoje talenty, całe swoje życie prywatne całkowicie oddała na służbę Chrystusa, a gdy przypadło jej w udziale zadanie królowania, oddała swe życie również na służbę powierzonego jej ludu. (...) Biegła w kunszcie dyplomatycznym, położyła podwaliny pod wielkość XV-wiecznej Polski. Ożywiała religijną i kulturalną współpracę między narodami, a jej wrażliwość na krzywdy społeczne wielokrotnie była sławiona przez poddanych”.

Choć od życia, panowania i przedwczesnej śmierci królowej Jadwigi minęło ponad sześćset lat, to jej postać, także w pełnym wyzwaniu i nowych problemów XXI wieku, nadal inspirowała i ponagla nas w drodze do świętości. Tak jak z troską pochylała się nad problemami swoich poddanych, tak i dziś oręduje za nami u Boga, gdy powierzamy jej nasze osobiste sprawy i troski.

Nowy termin

W naszej parafii nabożeństwo do św. Jadwigi Królowej sprawowane było 17. dnia każdego miesiąca. Jadwiga Andegaweńska zmarła 17 lipca 1399 roku, a więc data ta jest upamiętnieniem dnia jej śmierci. Od listopada takie nabożeństwo będzie odprawiane co miesiąc, w 8. dzień, czyli w dzień jej kanonizacji (została wyniesiona na ołtarze 8 czerwca 1997 roku).

— Od dawna już planowaliśmy przeniesienie regularnego nabożeństwa do naszej patronki z 17. na 8. dzień miesiąca – wyjaśnia ks. proboszcz Marek Hajdyła. — Pandemia wstrzymała te plany, ale 40-lecie parafii jest dobrą okazją, by zmienić datę nabożeństwa i ożywić kult św. Jadwigi. Dlatego po obchodach Jubileuszu parafii, czyli od 8 listopada, będziemy co miesiąc regularnie odprawiać nabożeństwo do naszej Patronki.

Nowy termin nabożeństwa do św. Jadwigi w naszej parafii to **8. dzień każdego miesiąca, o godzinie 18:00**. Będzie to nabożeństwo eucharystyczne: na ołtarzu głównym wystawiony będzie Najświętszy Sakrament.

Przebieg nabożeństwa

Po pieśni na wystawienie i śpiewie pieśni do św. Jadwigi nastąpi modlitwa wstępna oraz odczytanie podziękowań i prośb, które przez cały miesiąc będzie można wrzucać do specjalnej skrzynki, umieszczonej przy figurze Patronki, na stopniach ołtarza. Potem pomodlimy się litanią do świętej Jadwigi. Dalsze elementy nabożeństwa to modlitwa końcowa i krótkie rozważanie. Po ich zakończeniu, przy śpiewie pieśni, każdy z nas będzie mógł podejść i uklęknąć na stopniu komunijnym, a kapłan przejdzie z Najświętszym Sakramentem wzdłuż stopnia, przez całą szerokość kościoła i udzieli kłęczącym indywidualnego błogosławieństwa. Nabożeństwo zakończy śpiew pieśni eucharystycznej, modlitwa i błogosławieństwo ogólne.

Zaraz po nabożeństwie rozpocznie się Msza św. z kazaniem na temat św. Jadwigi, przybliżającym życie i duchowe dziedzictwo naszej świętej Patronki.

W szkole św. Jadwigi

Kiedy w czerwcu 1997 r. papież Jan Paweł II wynosił św. Jadwigę na ołtarze, zwrócił się do wiernych zgromadzonych na krakowskich Błoniach, ale też do każdej i każdego z nas:

„Nie miłujmy słowem i językiem, ale czynem i prawdą! — tak pisze apostoł (1 J 3,18). Bracia i siostry! Uczmy się w szkole św. Jadwigi Królowej, jak wypełniać to przykazanie miłości. Zastanawiamy się nad «polską prawdą». Rozważajmy, czy jest szanowana w naszych domach, w środkach społecznego przekazu, urzędach publicznych, parafiach. Czy nie wymyka się niekiedy ukradkiem pod naporem okoliczności? Czy nie jest wykrzywiana, upraszczana? Czy zawsze jest w służbie miłości? Zastanawiamy się nad «polskim czynem». Rozważajmy, czy jest podejmowany roztropnie. Czy jest systematyczny, wytrwały? Czy jest odważny i wielkoduszny? Czy jednoczy, czy też dzieli ludzi? Czy nie uderza w kogoś nienawiścią albo pogardą?”.

Pielęgnowanie kultu św. Jadwigi pozwala nam spojrzeć przez pryzmat jej wiary i oddania na problemy i wyzwania naszej codzienności: te szerokie, o zasięgu społecznym, wspólnotowym, i te osobiste, najbliższe naszemu sercu, najbardziej intymne. Oddajmy w jej opiekuńcze ręce wszystkie nasze sprawy, z wiarą, że orędując za nami, zanieś je przed tron Najwyższego.

D.B.

**Siostrze Renacie zakrystiance,
która w piątek obchodzić będzie imieniny,
życzymy Bożego błogosławieństwa i opieki Matki
Najświętszej oraz dużo siły i wytrwałości w pracy dla dobra
naszej wspólnoty i w realizacji powołania zakonnego.**

BIULETYN DUSZPASTERSKI
bezpłatny tygodnik parafialny

REDAKCJA BIULETYNU
Ks. M. Hajdyła, K. Herej-Szymańska,
A. Gorczyca, M. Kot-Panek,
M. Szymańska
teksty: D. Bidzińska, I. Korohoda,
D. Kotas, Ł. Kwiecień
dział reklam: D. Kotas

Parafia nie odpowiada za treść
publikowanych reklam

PARAFIA RZYMSKOKATOLICKA
pw. Św. Jadwigi Królowej
ul. Łokietka 60, 31-334 Kraków
tel.: +48 12 637 14 15
fax: 638 71 52
konto: 49 1020 2906 0000 1702 0086 1682

e-mail: swietajadwiga@diecezja.pl
www.swietajadwiga.diecezja.pl

PORZĄDEK MSZY ŚWIĘTYCH
dni zwykle: 6:30, 7:00, 8:00, 18:30
nd. i święta: 6:30, 8:00, 9:30, 10:00,
11:00, 12:30, 17:00, 18:30, 20:30

DUSZPASTERZE
proboszcz: ks. Marek Hajdyła
wikariusze: ks. Jacek Kuczmier,
ks. Dariusz Burda, ks. Norbert Sarota
rezydenci: ks. Prałat Jan Dziasek,
ks. Dariusz Oko, ks. Stanisław Molendys,
ks. Mirosław Czapla, ks. Włodzimierz
Sywak

KANCELARIA PARAFIALNA
pn.-sob.: 10:00-11:00
pn., wt., czw.: 16:00-18:00
nd. i święta: kancelaria nieczynna

Drugi ks. Stanisław Bogacz urodził się w 1952 r., a wyświęcony został w r. 1977. Posługę wikariusza pełnił w Kozach, Jaworznie, a w latach 1984–86 na Krowodrzy. Katechizował wówczas w szkołach średnich, prowadził kursy dla narzeczonych, a także przez rok duszpasterstwo akademickie. Potem od 1986 do 1991 roku był prefektem i prokuratorem Wyższego Seminarium

Duchownego Archidiecezji Krakowskiej, a więc m.in. odpowiadał za zaopatrzenie, co w tamtych czasach do łatwych zadań nie należało. Pełniąc równocześnie funkcję wicedyrektora ds. inwestycji Papieskiej Akademii Teologicznej, czyli odpowiedzialnego za remonty budynków kościelnych, odnowił kilka kamienic przy ul. Kanoniczej, wśród nich Dom Długosza.

Te doświadczenia niewątpliwie pomogły ks. Stanisławowi na ostatniej jego placówce, kiedy to – po Luborzycy i Skomielnej Białej – objął z kolei probostwo w parafii Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny w Suchej Beskidzkiej (2003). W ciągu dziesięciu lat pełnienia tej posługi przeprowadził wiele remontów nowego kościoła i kaplic, ale przede wszystkim dzięki jego determinacji udało się uratować jeden z najcenniejszych zabytków Suchej Beskidzkiej, jakim jest XVII-wieczny stary kościół, który gruntownie odrestaurowany odzyskał funkcję sakralną i został udostępniony mieszkańcom miasta i gościom. W 2010 roku suska Rada Miejska w uznaniu zasług księdza Stanisława Bogacza przyznała mu tytuł honorowy „Zasłużony dla miasta Sucha Beskidzka”. Zmarł w styczniu tego roku, mieszkając w Suchej jako rezydent, i został pochowany na tamtejszym cmentarzu, a więc też niedaleko od miejsca swego urodzenia – Grzechyni koło Makowa Podhalańskiego.

Już listopad, zanim się obejrzymy, nadejdzie adwent, a po nim Boże Narodzenie. Gdy będziemy śpiewać kolędę *Bóg się rodzi*, szczególnie tę zwrotkę o królach, skierujemy przez chwilę nasze myśli i modlitwy ku dwóm księżom Stanisławom, którzy w trudnych latach 80. ubogacali naszą wspólnotę parafialną swoją kapłańską posługą.

M.Sz.

Mądrej głowie dość dwie słowie

Ta będzie się zwała niewiastą, bo ta z mężczyzny została wzięta

Niedawno słyszeliśmy te słowa na Mszy św. niedzielnej, w czytaniu z Księgi Rodzaju (2,23). Zapytałam potem córkę, jak to rozumie. Nie rozumiała. Właśnie się nad tym zastanawiała, zapewne nie po raz pierwszy. I zapewne nie jest wyjątkiem. Przyjrzyjmy się zatem szczegółowo, o co w tym chodzi.

W moim ulubionym tłumaczeniu Biblii ks. Jakuba Wujka czytamy: *I rzekł Adam: To teraz kość z kości moich, i ciało z ciała mego; tę będą zwać mężyną, bo z męża wzięta jest.* – Tu wszystko jest jasne i proste. Co prawda wyraz *mężyna* nie spotkamy w całej historii języka polskiego, z czego wnioskować można, że ks. Wujek utworzył go *ad hoc* na potrzebę chwili, ale wyraz jest zrozumiały i cały kontekst czyni zrozumiałym. Trzeba też dodać, że wyraz *mąż* co najmniej do XVIII w. oznaczał prócz małżonka również mężczyznę. Dziś w tym znaczeniu jest wyrazem książkowym i ma znaczenie 'podniosłe, uroczyście o mężczyźnie, zwłaszcza godnym szacunku ze względu na zalety charakteru, umysłu itp.'

Czemu ks. Wujek utworzył taki wyraz? Temu, że tłumaczył Biblię z hebrajskiego, czyli z oryginału, a tam w znaczeniu 'mężczyzna' mamy wyraz *isz*, a w znaczeniu 'kobieta' pochodzący od niego wyraz *iszsa*. Podobną sytuację mamy w Wulgacie, czyli Biblii łacińskiej tłumaczonej z hebrajskiego przez św. Hieronima. Jest tam *vir* 'mężczyzna' i *virago* 'kobieta', przy czym w tym neutralnym znaczeniu *virago* występuje tylko w Biblii. Poza tym oznacza kobietę silną (fizycznie); wojowniczą, dzielną. We współczesnym języku polskim nie można oddać tej zależności językowej między mężczyzną i kobietą, jak to jest współcześnie np. w angielskim. Nie rozumiejąc tekstu trzeba sięgać do komentarza. Co prawda w Biblii Warszawskiej (XX-wieczne tłumaczenie protestanckie) mamy w tym miejscu wyraz *mężatka*, co pozostaje w związku językowym z mężem, lecz nie o żonę tu chodzi, a o kobietę w ogóle.

K.H.-Sz.

REKLAMA na pokrycie kosztów druku

informacje w sprawie reklamy pod nr tel. 603 083 755

OXYPLACE
ŁAGODNA KOMORA HIPERBARYCZNA

z tym kuponem otrzymasz

25% ZNIŻKI

na jedną sesję tlenową

ZAPRASZAMY!

Zniżka 25% od ceny regularnej jednej sesji tlenowej obowiązuje do 28.02.2022 r.

OxyPlace www.oxyplace.pl | kontakt@oxyplace.pl
tel: 606 496 916 | ul. Kluczborska 17

NATURALNE WSPOMAGANIE ORGANIZMU

- poprawa odporności i łagodzenie skutków przebytych infekcji
- wspomaganie układów: oddechowego, krążenia, nerwowego i ruchu
- dotlenienie, poprawa koncentracji, niwelowanie stresu, lepszy sen
- szybsze usuwanie toksyn i szkodliwych produktów przemiany materii
- wspomaganie procesów odnowy i zwiększenie wydolności organizmu

DRUKARNIA

Paor

ul. Wybickiego 46, 31-302 Kraków
tel. 012 636 28 13, tel./fax. 637 72 92
e-mail: paor@paor.pl www.paor.pl

OFFSET, SITODRUK, DRUK CYFROWY, SZTANCOWANIE, LAKIEROWANIE UV, ZŁOCENIE

drukujemy: książki, broszury, ulotki, plakaty, wizytówki, papiery firmowe, teczki, naklejki, etykiety, opakowania

miejsce na Twoją reklamę